„Mokyklos – Europos Parlamento ambasadorės"
Europos Parlamentas

2026 m. spalio 8 d.

Sveiki, ambasadoriai!

Spalį mokslo metai įsibėgėja, o MEPA komandos nuo planų pereina prie darbų. Spalis taip pat suteikia mums puikią progą padėkoti mokytojams – vyresniesiems ambasadoriams, kurie padeda mokiniams pažinti Europą ne iš vadovėlio, o iš arti. Ačiū, kad savo kantrybe ir dėmesiu auginate aktyvius jaunus žmones, tikrus Europos piliečius!

Šio mėnesio temos toli ieškoti nereikia – užtenka pažvelgti į parduotuvės lentyną. Užrašų „eko", „natūralus" ar „draugiškas gamtai" ten apstu. Nuo rugsėjo 27 d. ES tokius užrašus leidžia naudoti tik tada, kai jie pagrįsti įrodymais. Pasiūlysime paprastą pamokos idėją, kaip kartu su mokiniais kritiškiau pažvelgti į tokius užrašus, patikrinti, ką jie iš tiesų reiškia ir kada jais galima pasitikėti. Prie naujienlaiškio rasite ir paruoštą vieno lapo užduotį.

Jau šį ketvirtadienį – „Valanda klausti"

Susitinkame **spalio 8 d. 16 val.** per „MS Teams". Kviečiame jungtis ir vyresniuosius, ir jaunesniuosius ambasadorius. Papasakokite, kaip sekasi pradėti metus, pasitarkite dėl pirmųjų veiklų ar užduokite rūpimus klausimus. Prisijungimo nuoroda:

https://teams.live.com/meet/9359873756970?p=1DNQtHcJa9QpHqtz6i!

Kviečiame į „Nepatogų Kiną"!

Tradiciškai, kiekvieną spalį Europos Parlamento biuras Lietuvoje bendradarbiauja su dokumentinių filmų festivaliu „Nepatogus kinas". Šiemet esame festivalio programos, skirtos lyčių lygybės, kibernetinio saugumo ir šiuolaikinių lyčių vaidmenų temoms, partneriai. Šioje programoje pristatome du filmus: **„Vyro išpažintis"** (rež. Hampus Linder, Švedija) ir **„Eilinių nusikaltimų anatomija"** (rež. Adina Sadeanu, Rumunija). Festivalis vyksta spalio 5–25 dienomis.

Maloniai kviečiame prisijungti prie programos – apsilankyti filmų peržiūrose ir dalyvauti po jų vyksiančiose diskusijose:

Spalio 9 d. 20:30 val. Forum Cinemas Vingis, VILNIUS: Filmo „Vyro išpažintis" seansas

Spalio 18 d. 15:30 val. Stasys Museum, PANEVĖŽYS: Filmo „Vyro išpažintis" seansas

Spalio 21 d. 18:00 val. Kino teatras Senamiesčio Pasaka, VILNIUS: Filmo „Eilinių nusikaltimų anatomija" seansas ir diskusija po filmo

Spalio 21 d. 19:50 val. Kino namai Romuva, KAUNAS: Filmo „Eilinių nusikaltimų anatomija" seansas ir diskusija po filmo

Spalio 23 d. 18:30 val. Forum Cinemas, KAUNAS: Filmo „Vyro išpažintis" seansas ir diskusija po filmo

Spalio 24 d. 15:30 val. Kino teatras Senamiesčio Pasaka, VILNIUS: Filmo „Vyro išpažintis" seansas ir diskusija po filmo (dalyvauja EP narys Dainius Žalimas)

Taip pat, „Nepatogus Kinas" MEPA bendruomenei dovanoja nemokamą prieigą prie 2 trumpųjų filmų, kuriuos festivalio metu galite peržiūrėti jums patogiu metu. Kviečiame žiūrėti ir surengti diskusijas:

Murewa:

https://vimeo.com/reviews/24690e75-6f16-41e5-abe6-51419d0d2d9b/videos/1232149851

(Galimos diskusijos temos: Kiek svarbi yra aplinkos daroma įtaka jaunam žmogui; Ar galima pasipriešinti likimui; Ar dažnai susimąstome, kaip būtų galėjęs susiklostyti mūsų gyvenimas, jei būtume turėję kitokią vaikystę).

Geresnis žmogus:

https://vimeo.com/reviews/0bccc4c4-1113-4451-b061-c968bb74f1e9/videos/1232165723

(Galimos diskusijos temos: Ką reiškia būti stipriu vyru; Ką jums reiškia sportas – malonumą, ar bausmę; Kas svarbiau – fizinis ar emocinis stiprumas)

Gero žiūrėjimo!

Kviečiame prenumeruoti naujienlaiškį „Kas naujo ES?"

Sparčiai artėjant Lietuvos pirmininkavimui Europos Sąjungos Tarybai, kviečiame būti aktualiausių naujienų sūkuryje ir užsiprenumeruoti Užsienio reikalų ministerijos Europos Sąjungos departamento naujienlaiškį „Kas naujo Europos Sąjungoje?".

Kiekvieną savaitę naujienlaiškyje aprašomos svarbiausios naujienos, susijusios su Europos Sąjunga, Lietuvos vaidmeniu joje ir, be abejo, dalinamasi pirmininkavimo aktualijomis.

Užsiprenumeruoti naujienlaiškį galite **čia**.

Taip pat visas naujienas, susijusias su pasiruošimu pirmininkavimui, rasite naujame Vyriausybės interneto svetainės polapyje: **https://lietuva.lt/lt27eu-lt/lt27eu/**

Mėnesio tema: „Eko" be įrodymų? Nuo šiol ES sako „ne"

Drabužiai „draugiški gamtai", kosmetika „natūrali", skrydis „neutralus klimatui". Tokie užrašai padeda greitai apsispręsti ir nuramina sąžinę. Bet ar visada jais galima tikėti? Europos Komisijos tyrimas parodė, kad daugiau nei pusė ES rinkoje patikrintų žaliųjų teiginių buvo neaiškūs ar klaidinantys, o 4 iš 10 – nepagrįsti jokiais įrodymais. Toks pagražinimas vadinamas žaliuoju smegenų plovimu (angl. *greenwashing*).
Nuo 2026 m. rugsėjo 27 d. visoje ES galioja naujos taisyklės. Jas 2024 m. sausį patvirtino Europos Parlamentas. Už balsavo 593 europarlamentarai, prieš – vos 21. Kas keičiasi?

• Užrašų „eko", „draugiškas aplinkai", „natūralus" ar „biologiškai skaidus" be įrodymų naudoti nebegalima.

• Ant pakuotės galima dėti tik tuos „žaliuosius" ženklelius, kuriuos suteikia nepriklausomi tikrintojai arba valdžios institucijos. Pačios įmonės nusipieštas lapelis nebetinka.

• Prekės nebegalima vadinti „neutralia klimatui" vien todėl, kad gamintojas kažkur kitur sodina medžius ar remia kitus gamtos projektus.

• Negalima teigti, kad prekę lengva sutaisyti, jei taip nėra, ar skatinti pirkti naują spausdintuvo kasetę anksčiau, nei jos iš tiesų reikia.

Europa, kurią galima paimti į rankas. Dažnai atrodo, kad Europos Parlamento sprendimai priimami kažkur toli – Briuselyje ar Strasbūre. Šis sprendimas kitoks. Jį galima pamatyti parduotuvės lentynoje, perskaityti ant šampūno buteliuko ar pastebėti reklamoje. Jei už „žalią" prekę mokame daugiau, ji tokia ir turi būti. O sąžiningiems gamintojams nebereikės konkuruoti su tais, kurie tik gražiai kalba.

Ar visos etiketės jau pasikeitė? Dar ne. Parduotuvėse dar galima rasti prekių, pagamintų iki rugsėjo 27-osios. Jų nebūtinai teks išmesti – Europos Komisija ir ES šalių institucijos sutarė pirmiausia padėti verslui ištaisyti klaidas, o ne skubėti bausti. Taigi, senas „eko" užrašas ant pakuotės dar nebūtinai yra pažeidimas, bet puikus klausimas diskusijai.

Idėjos pamokoms ir renginiams

• **MEPA pamoka „Etikečių detektyvai"** (45 min.). Kelios dienos prieš pamoką paprašykite mokinių atsinešti po vieną tuščią pakuotę ar etiketę su „žaliu" užrašu – šampūno buteliuką, skalbiklio dėžutę ar drabužio etiketę. Pamokoje mokiniai poromis patikrina savo radinius trimis klausimais: Ar užrašas konkretus? Ar jis įrodytas? Kas jį patvirtino? Tada nusprendžia, ar toks užrašas nuo rugsėjo 27 d. leidžiamas, ir perrašo jį sąžiningai. Pamiršusiems atsinešti tiks aštuoni pavyzdžiai iš prisegto užduočių lapo. Lape rasite ir pamokos eigą su atsakymais, todėl pamoką gali vesti patys jaunesnieji ambasadoriai.

• **Nuotraukų konkursas „Įtartinai žalia"**. Po pamokos pakvieskite į medžioklę visą mokyklą. Per dvi savaites mokiniai parduotuvėje, namuose ar reklamoje suranda įtartiniausią „žalią" užrašą ir atskleidžia jį viena nuotrauka. Prie jos prideda vieną sakinį, kodėl tokiu užrašu sunku patikėti. Jaunesnieji ambasadoriai atrenka geriausius kadrus ir paskelbia juos mokyklos „Instagram" paskyroje, o geriausio kadro autorius tampa „MEPA mėnesio detektyvu". Jo radinys gali tapti pavyzdžiu kitoje MEPA pamokoje. Prekės ženklą nuotraukoje geriau uždengti – svarbiausia pats užrašas, o ne konkreti įmonė.

Patiko idėja apdovanoti titulu? Panašų apdovanojimą galite teikti kas mėnesį už įvairius MEPA darbus. Taip mokykloje atsiras savas „MEPA mėnesio mokinys". Be to, dalyvavimą konkurse visiems mokiniams galima įskaityti kaip socialinę-pilietinę veiklą.

Sausio 1-ąją Lietuva perima ES Tarybos vairą

2027 m. sausio 1 d. Lietuva pradės pirmininkauti ES Tarybai – institucijai, kurioje susitinka ES šalių ministrai. Pirmininkavimas kas pusmetį pereina iš vienos valstybės kitai. Dabar jį vykdo Airija, o po Lietuvos estafetę perims Graikija. Mums tai jau antras kartas – pirmą kartą Lietuva pirmininkavo 2013 m. antrąjį pusmetį.

Ką tai reiškia? Pusę metų Lietuvos ministrai ir diplomatai ves Tarybos posėdžius, padės 27 valstybėms rasti kompromisus ir atstovaus Tarybai derybose su Europos Parlamentu. Seimo patvirtintos pagrindinės kryptys – saugumas ir parama Ukrainai, konkurencingumas ir derybos dėl būsimo ES biudžeto, demokratijos ir visuomenės atsparumas, socialinis saugumas bei ES plėtra.

Rugsėjo pabaigoje, likus 100 dienų iki starto, užsienio reikalų ministras Kęstutis Budrys pranešė, kad institucijos pasirengusios. Lietuvoje numatyta apie 350 oficialių renginių ir apie 30 tūkst. delegatų – daugiausia Vilniuje, Kaune ir Klaipėdoje. Daugiau nei 40 diskusijų ir kitų iniciatyvų vyks daugumoje savivaldybių, o oficialus logotipas ir šūkis bus pristatyti gruodį.

Idėja MEPA veiklai – ieškome pirmininkavimo korespondentų!

Tegul mokykloje apie pirmininkavimą pirmiausia papasakoja patys mokiniai, o ne televizijos žinios. Paskirkite vieną ar du jaunesniuosius ambasadorius pirmininkavimo korespondentais. Iki sausio jie seks naujienas pirmininkavimo svetainėje **https://lietuva.lt/lt27eu-lt/lt27eu/** ir pasakos apie jas mokyklai. Korespondentais gali tapti ir kiti mokyklos mokiniai, o jiems šį darbą galima įskaityti kaip socialinę-pilietinę veiklą.

Naujienų sekėjas kartą per dvi savaites išsirenka vieną svarbiausią naujieną ir paaiškina ją vienu sakiniu – taip, kad suprastų ir jaunesnių klasių mokiniai. Kartu patikrina, ar kuri nors diskusija regionuose vyks ir jūsų savivaldybėje. Gal pavyks nuvykti kartu su klase?

Komunikacijos korespondentas šią naujieną paverčia įrašu mokyklos socialiniuose tinkluose ar MEPA informaciniame centre. Paprasčiausia – skaičiuoti dienas iki starto. Užtenka A4 lapo su užrašu „Iki pirmininkavimo liko 60 dienų", vienu faktu ir vienu klausimu skaitytojams.

Sausį korespondentai jau bus mokyklos ekspertai! Jie galės vesti MEPA pamoką „Ar lengva susitarti Europoje?" ir supaprastintą ES Tarybos posėdžio simuliaciją. Idėjų simuliacijai pasiūlysime kituose naujienlaiškiuose!

Kai prekyba tampa ginklu – ką daro ES?

Pasaulio prekyba šiandien – tikra audra. 2025 m. JAV įvedė naujus muitus ES prekėms, Kinija, europarlamentarų vertinimu, vykdo agresyvią pramonės politiką, o kai kurios šalys prekybą naudoja kaip politinio spaudimo priemonę. Europai tai ne abstrakcija – beveik kas šešta darbo vieta ES priklauso nuo prekybos su pasauliu. Kaip ES apsaugo savo įmones, darbuotojus ir pirkėjus ir kokį žodį čia taria Europos Parlamentas?

Jei mokykloje vyksta atskiros MEPA pamokos ar temą norite integruoti į pilietiškumo pagrindų pamokas, peržiūrėkite šį Europos Parlamento vaizdo įrašą su lietuviškais subtitrais **https://www.youtube.com/watch?v=oH_smjK1hFY**. Po jo aptarkite klausimus, į kuriuos atsakyti padės ir vaizdo įrašas, ir pačių mokinių nuomonė.

1. Pažiūrėkite į savo telefoną ar sportbačius. Kur jie pagaminti? Kiek mūsų kasdienybės priklauso nuo prekybos su kitomis šalimis?

2. Kodėl ES derasi dėl prekybos kaip viena, o ne kaip 27 atskiros šalys? Ką tokia vienybė duoda Lietuvai ir ko ji galbūt kainuoja?

3. Europos Parlamentas gali atmesti prekybos sutartį, dėl kurios derėtasi metų metus. Ar tai gerai, ar trukdo?

4. Ką ES gali padaryti, kai kita šalis grasina blokuoti prekybą, jei nepaklusime jos reikalavimams? Ar Lietuva yra patyrusi tokį spaudimą?

5. Kas iš laisvesnės prekybos laimi, o kas gali pralaimėti – pirkėjai, ūkininkai, darbuotojai, įmonės? Kaip rasti pusiausvyrą?

Ekonomikos ir verslumo pamokose 12 klasėje vaizdo įrašas tiks kaip realaus pasaulio pavyzdys temai apie tarptautinę prekybą. JAV muitų atvejį galima išnagrinėti su muito poveikio grafiku – kaip muitas keičia kainą ir importą ir kas už jį iš tiesų sumoka. O ES paieškos naujų partnerių (Indija, Meksika, Pietų Korėja) – geras pavyzdys, kodėl valstybei pavojinga priklausyti nuo vieno tiekėjo.

Pasakyta - padaryta!

Spalio ES naujienos tiesiog pačios prašosi komunikuojamos mokyklų socialiniuose tinkluose. Jeigu vis dar dvejojate, kurią idėją pasičiupti sau, čia sudėjome keletą nesunkiai įgyvendinamų veiklų, kurios pagyvins jūsų MEPA komunikacijos kanalus.

Iki Lietuvos pirmininkavimo liko...

Pasiruošimas Lietuvos pirmininkavimui ES Tarybai jau įsibėgėja: ministerijos dėlioja darbus, politikai planuoja darbotvarkes, o žurnalistai vis atidžiau seka naujienas. Tad verta pasirūpinti, kad svarbiausi įvykiai perteikti aiškiai ir suprantamai pasiektų ir jūsų mokyklos bendruomenę.
Pradėti galite nuo paprasčiausio atgalinio skaičiavimo iki 2027 m. sausio 1-osios. Prie kiekvieno įrašo pridėkite po vieną trumpą faktą apie Lietuvos pirmininkavimą ES Tarybai – ką jis reiškia, kaip vyks ir kodėl tai svarbu Lietuvai.

Kas iš tiesų yra „eko"?

Geriausias turinys dažnai gimsta tada, kai rodome žmones. Pakvieskite mokinius savo mieste ar rajone surasti ekologinį ūkį, gamintoją ar kitą verslą ir trumpai jį pakalbinti. Paklauskite, kuo jų produkcija skiriasi nuo įprastos, kaip pagrindžiami ekologiniai teiginiai ir ką iš tiesų reiškia sertifikavimas. Iš trumpo pokalbio gali gimti įrašas ar trumpas video interviu su skambiausia fraze.

Jei nenorite kalbinti verslininkų, surenkite trumpą apklausą savo mokykloje per „Google Forms" ar „Typeform". Paklauskite mokinių ir mokytojų, kiek jiems svarbu, kad produktų etiketės neklaidintų, ar jie atkreipia dėmesį į užrašus „eko", ir ar už tokius produktus sutiktų mokėti daugiau. Iš tokios mini žaismingos apklausos rezultatų gali gimti įrašas soc. tinkluose ir ilgesnė naujiena mokyklos svetainėje su 2-3 skaičiais apie jūsų mokyklos bendruomenę.

Ar atpažintum DI sukurtą melagieną?

Spalio 10–25 d. vyks ES programavimo savaitė „EU Code Week", tad tai puiki proga MEPA pamokoje paeksperimentuoti su dirbtiniu intelektu.

Kartu su mokiniais sugeneruokite kelis netikrus vaizdus, o tada pakvieskite kitų klasių mokinius atspėti, kurie iš jų tikri, o kurie sukurti DI. Iš veiklos gali gimti ir geras „Reels" video. Norint, kad jis gautųsi kuo smagesnis, patartina užsifilmuoti kiek įmanoma daugiau medžiagos, o į galutinį produktą atrinkti tik pačius geriausius, linksmiausius vaizdus ir stipriausius mokinių pastebėjimus.

Mėnesio patarimas: Pasakokite per žmones.

Net ir rimčiausia ES tema tampa gerokai įdomesnė, kai ją savo lūpomis paaiškina kitas žmogus. Vietoj bendro įrašo apie ekologiją, parodykite savo sekėjams vietos ūkininką,o vietoj teorijos apie DI – tikras mokinių reakcijas. Žmonės, jų veidai ir mintys beveik visada sukuria stipresnį turinį, pritraukia daugiau auditorijos ir leidžia pasiekti daugiau bendruomenės narių.

MEPA projekto komanda

www.mepalietuva.eu

+ 370 5 212 07 66

epvilnius@europarl.europa.eu
agne.rucyte-cuplinskiene@europarl.europa.eu

Mes Facebooke

Mes Instagrame

Informacija, pateikiama šiame naujienlaiškyje, yra parengta EP biuro Lietuvoje ir yra informacinio pobūdžio. Šiame naujienlaiškyje pateiktos nuomonės nebūtinai sutampa su oficialia Europos Parlamento pozicija ir yra autorių nuomonės. Kai kurios nuorodos naujienlaiškyje nukreipia skaitytojus į tinklalapius, kuriuos valdo kitos organizacijos ar institucijos. Mūsų biuras nebūtinai pritaria nuomonėms, išreikštoms tokiuose tinklalapiuose.